

2. PEATÜKK

Ísafjörður, detsember 2021

Noorema õe lühikeseks lõigatud juuksed kõdistasid kriminaalpolitseinik Hildur Jónasdóttiri põske. Juuksed lõhnasid arbuusi järele. Hildur pigistas tugevasti ja tundis Björki laiu õlgu paksu talvemantli all. Björk Holm. Hildur võõrastas ikka veel veidi noorema õe uut nime ja püüdis sellega harjuda. Või ega see enam teab mis uus olnudki, Björk oli olnud Holm palju kauem aega kui Rúnarsdóttir. Pärast Fääri saartele saabumist oli ta saanud uue perekonnanime. See oli olnud tädi Hulda endise mehe perenimi.

Hildur hoidis õde pikalt oma embuses. Ta poleks tahtnud teda üldse lahti lasta, kuigi teadis, et lahkumishetke ei saa lõpmatuseni edasi lükata. Palju õigem olnuks plaaster kiiresti lahti tõmmata – jätta Björk lennujaama peasissekäigu juurde ja sõita ise otseteed tagasi tööle asula politseijaoskonda. Ent Hildur ei suutnud nõnda teha. Nad olid teineteisest üle kahe aastakümne lahus olnud, ja pärast seda tundus iga lahusoleku hetk hinge muserdavalt.

Poolteist aastat tagasi oli Hildur pärast paljusid otsinguid leidnud oma noorema õe Fääri saartelt. Algul oli Björk olnud

vapustatud üldse kolmanda õe olemasolustki ja sellest, et Hulda, keda ta oli oma kasuemaks pidanud, oli hoopis ta tädi. Björk oli teadnud, et ta pärisema oli surnud, aga pikemalt polnud sellest Huldaga kunagi juttu olnud. Õigupoolest ei olnud Huldaga räägitud millestki muustki. Hulda oli olnud vaikne ja elanud justkui omaette maailmas. Björk polnud siiski põrmugi kahelnud Hilduri räägitu tõele vastavuses. Nende vahel oli tekkinud otsekohe usaldus. Hildur mäletas seniajani noorema õe sõnu, kui too oli neile esimest korda kohvi keetnud: „Sa tundud nii tuttavana.“

See tunne oli olnud vastastikune. Oli olnud imeline leida kadunud õde nii pika aja järel.

Mõne inimesega lihtsalt on nii, et kahe avanenud meele vahele tekib sild otseku silmapilgutusest. Kohe esimeste sõnade järel tundub, nagu oleks teine kogu aeg seal olnud. Nad olid Björki köögis pika perelaua ääres rääkinud päevade kaupa kõigest juhtunust. Hildur rääkis kõigest, mis ta oli nende minevikust teada saanud, ja Björk oli rääkinud oma mälestustest.

Õdede lapsepõlv Fääri saartel oli olnud raske. Hulda oli küll hoolitsenud Rósa ja Björki eest, ent tundetasandil neist eemale jäänud. Oli olnud vaikne ja endasse tõmbunud. Mäluhaiguse sümptomid olid hakanud juba varakult ilmnema ja kontroll oma elu üle libises tal lõplikult käest, kui õeksed hakkasid teismeikka jõudma. Tüdrukud pidid varakult õppima iseseisvalt kõigegega toime tulema. Nad olid käinud ise kaupluses, teinud süüa ja koristanud kodu. Keegi polnud neile kojutuleku aegu määranud ega nende minemisi jälginud.

Hildur oli oma politseitöös rohkesti samalaadseid saatusi näinud. Kriminaalpolitseiniku ameti kõrval tegeles ta lastekaitsega, vastutades peamiselt kadunud ja oma teed läinud laste otsimisega tegeleva üksuse töö eest.

Saatuse iroonianiana selgus nüüd, et ta oma nooremad õedki olid ilma hooleks jäänud ja pidanud liiga varakult täiskasvanuks saama.

Björk oli olnud Islandilt lahkudes alles nii noor, et ta ei mäletanud noist aegadest õieti midagi konkreetset. Esimesed lapsepõlvemälestused pärinevad enamasti ajast, kui laps on vähemalt kolmeaastane. Björk oli olnud traagilisel hetkel kuueaastane. Ta rääkis mõnikord meelde tõusvaist mäluviltidest autosõidu kohta pimeduses auto rappuval tagaistmel, kuid ta ei osanud seada neid mälestusi ajalisse järjestusse ega seostada neid teiste sündmustega. Mälujäljed olid tõenäoliselt kustunud. Uude keelekeskkonda ja uute inimeste keskele siirdumine oli arvatavasti mäluvilte segi ajanud.

Hulda ei olnud tüdrukuile kunagi rääkinud tõtt nende emast ega midagi muudki nende minevikust Islandil. Nüüd oli juba liiga hilja küsimusi esitada, sest Hulda oli aasta algul surnud. Pärast seda oli Björk otsustanud naasta Islandile. Ta oli rääkinud soovist olla Hilduri lähedal, ja ta oma sõnade järgi ei olnud pärast Hulda surma Fääri saartel enam midagi, mis teda seal kinni oleks hoidnud.

Björk oli viimase aasta kestel öelnud Hildurile korduvalt, et nende kohtumine tõukas muutused liikvele ja et ta oli tundnud vajadust oma plaanid kindlasti ellu viia, et need ei jääks vaid unistusteks. Björk oli kogu oma täisea kestel pidanud Fääri saartel lambakasvatustalu, nüüd aga müüs ta lambad, jättis maja tühjaks ja kolis Islandile ning hakkas töötama meditsiiniõena. Seda ametit oli ta Fääri saartel õppinud ja kutsetunnistuse saanud. Tal ei olnud küll veel püsivat töökohta, kuid uskus selle peagi saavat. Ta oskas keelt ja meditsiiniõdedest oli puudus. Praegu töötab ta ajutiselt asendusõena Reykjavíki keskhaiglas. Ajutised asendusõed olid haiglates nõutud tööjõud eriti puhkuste hooajal.

Hildur teadis juba, et Björkile meeldis heegeldamine ja tööst vabal ajal harrastas ta kikkpoksi, luges palju krimiromaane ja vaatas teleris ära kõikvõimalikud politseisarjad. Björk oli tavatult huvitunud Hilduri tööst. Hilduri meelest oli see tore.

Ísafjörðuri väikese lennujaamahoone tagaseinas oli kaks ust. Lõunapoolsest uksest pääses saabuvate lendude terminali, põhjapoolne oli ette nähtud lennukile minejaile. Björk ei kavatsenud koju lennata, vaid tahtis võtta lennuväljalt rendiauto.

Koroonapandeemia järel olid autorendifirmad suurema osa oma veeremist maha müünud, aga nüüd, kui piirangud hakkasid vähehaaval kaduma, oli reisimine elavnemas. Jõuluhooaja lähenedes üritati järelolevad autod võimalikult tõhusalt teenima panna. See tähendas autode paigutamist ka väiksemisse asulaisse. Björkile, kelle oma auto oli parajasti hoolduses, sobis see väga hästi.

„Oleks olnud tore siin pikemalt viibida, aga ma lubasin töövahetusi oma hooleks võtta. Praegu pakutakse palju asendajakohti.“

Hildur sai õest aru. Ses suhtes olid nad Björkiga ühesugused: tööpäevadel ei olnud suurt vahet, kui kodus keegi ei oodanud.

„Kas me lähme siis lihavõttepühade ajal?“ küsis Björk. Ta kulmude vahele tekkis väike püstjoon. Hildur oli märganud seda alati tekkivat, kui Björk keskendus millegi üle mõtlema.

Hildur noogutas otsustavalt. Pikk lihavõttepuhkus oli kevade oodatud kõrgkoht. Siis mindi koos peredega lõuna- maareisile Kanaaridele või Floridasse või sulguti perekonna suvekodusse sööma hiigelsuuri šokolaadimune ja valjusti ette lugema munade sisse peidetud sedeleid elutarkustega. Hildur ja Björk olid otsustanud, et Hildur lendab koos tädi Tinnaga Fääri saartele. Nad käiksid siis Hulda haul ja Björk näitaks neile tema jaoks tuttavaid kohti.

Hildur märkas, et kell on juba veidi üle kahe. Peagi hakkab päev hämarduma. Björkil oleks kõige parem nüüd kohe sõitma hakata, et ta jõuaks mäestiku teeosad enne selja taha jätta, kui kottpimedus maale laskub.

Hildur tundis, kuidas kujuteldav sõlm ta rindkerel vähehaaval pingule tõmbub. Tuttav ahistustunne, rinda pigistav raskus, mis oli juba mõned päevad teda vaevanud, tugevdas haaret. See sai tähendada vaid üht asja. Tema lähiümbruses olid asjaolud hakanud liikuma asendisse, kus juhtub midagi halba. Varbad külmetasid, oleks pidanud jooksukingade asemel talvesaapad jalga panema. Ta tõusis mõned korrad varvastele, et panna jalgades veri paremini liikuma. Björk tõstis oma jalgade juures lebanud reisikoti selga.

Hildur teadis, et seda küsimust ei peaks ta küsima, ent ta ei suutnud end tagasi hoida.

„Mis Rósast kuulukse?“

Naeratus kadus Björki näolt, ta hakkas ärritunult rendiauto võtmeid käes keerutama ja vaatas kõrvale. Kohendanud kotti seljas, vastas ta pingule tõmbunud huulte vahelt: „Sa tead, et me ei räägi sellest.“

3. PEATÜKK

Hildur jäi vaatama, kuidas Björk sammub põiki üle tuulise parkimisväljaku oma rendiauto poole. Lennujaama asukoht oli kaunis, kuid ebapraktiline. Lennuväli oli omal ajal ehitatud fjordi keskele ulatuvale maa-alale mägede vahele. Hoovõtu- ja maandumisrajast põhja pool algas meri, sest kitsa fordil suue avanes Atlandile. Läänes ja idas tõusid ühepaksuste tippude ja järskude nõlvadega mäed. Lendamine fjordidelt pealinna Reykjavíki oli ebakindel ettevõtmine, sest ebasoodsa tuulesuuna või udu tõttu jäid lennud sageli ära.

Hildur kahetses, et oli rikkunud toreda külaskäigu lõpu, üritades keelatud kõneainet jutuks võtta. Nad olid Björkiga lähedasteks saanud, aga Rósast keeldus Björk rääkimast. Selle teema vältimine oli olnud ainus Björki nõudmine Hildurile, kui nad olid Fääri saartel kohtunud ja otsustanud taas omasteks saada. Hildur oli nõustunud, sest midagi muud tal ju üle ei jäänudki. Kõik Rósaga seostuv oli talle seniajani saladuseks jäänud. Björk oli ähvardanud suhted katkestada, kui Hildur hakkab talle selle asjaga peale käima.

Hildur oli püüdnud salamahti asjast selgust saada. Ta oli kasutanud kõigile avatud teabeallikaid, kuid tulutult. Rósast

polnud mingit märki sotsiaalmeedia kanaleis, igatahes mitte oma nime all. Telefoninumbrit ei olnud, ja ametlike elukohaandmete järgi elas Rósa endiselt Fääri saartel Björkile kuuluvas majas, ent külaskäikudel Fääri saartele ei olnud Hildur temast märkigi näinud.

Esialgu oli Hildur mõelnud asja põhjalikumalt uurida. Ta võinuks oma politseikontaktide kaudu lisaandmeid nõutada. Selle mõttega oligi tal telefon juba korduvalt käes olnud. Viimasel hetkel oli Hildur siiski alati punast nuppu vajutanud ja telefoni tasku pistnud. Ta ei tahtnud riskeerida sellega, et Björk tema nuhkimiskatsetest teada saab. Fääri saared on Islandistki väiksem koht, kus jutud kindlasti kärmelt liiguvad. Hildur oli sunnitud ennast valitsema ja loobuma igasugusest küsimisest. See oli raske, ent sel hetkel muud võimalust polnud.

Hildur istus oma Brendasse. Roostes külgedega Toyota Land Cruiser oli ta vana ustav liikumisvahend. Auto oli saanud oma nime armatuurlaual tantsiskleva maskottnuku järgi, mille Hildurile oli kunagi ammu kinkinud tänutäheks teelt peale võetud pöidlaküüdiga sõitja.

Hildur puhus kopsudest õhku külmale tuuleklaasile ja tõmbas hingusest uduseks tõmbunud klaasile sõrmega lainelisi jooni. Jooned klaasil kahvatusid ja haihtusid lõpuks täiesti.

Hildur hammustas huulde ja püüdis tõrjuda pealetikkuvat ängi. Ta püüdis iga kord selle tundega võidelda, kuigi teadis, et võitlus on asjatu. Ängistushoog ei kao kuhugi. Ta oli nende hoogudega juba harjunud. Hildur oli varasest teismeeast saati tundnud aeg-ajalt rindkeres isemoodi pigistust. Kui kuskil juhtus raske liiklusõnnetus, toimus vägivallategu või juhtus muud inimestele haigettegevat, teadis Hildur seda juba paar päeva ette. Kõige halvem oli see, et ta ei saanud teha midagi

halva ära hoidmiseks, sest ta ei teadnud kunagi, mis või kellega see juhtub.

Ettenägemise võime, või oleks ehk õigem rääkida vaevu- sest, oli ta pärinud emapoolsest suguvõsast. Tema ema emaema Hrafninna oli olnud omal ajal Islandi tuntuim selgeltnägija, kes oskas rääkida tulevastest asjadest ja anda nõu neile, kes küsisid. Osa sellest ettenägemisvõimest oli üle tulnud Hildurile. Hildur teadis, et ta pole pooltki nii võimekas, kui Hrafninna oli olnud. Talle olid osaks saanud vaid riismed esiema võimetest. Hildur teadis paljutki, ent ometi liiga vähe.

Äng oli raske tunne, kuid Hildur oli aastate jooksul sellega harjunud. Sportimine üldiselt aitas. Ta kavatses nüüdki jooksmas minna ja oli selleks riietunud. Oli vaja veel vaid helkurvest peale tõmmata. Mõte jooksurینگist lennuvälja kõrvalt fjordi lõppu kaarduvale teele ja ümber hobusetallide piirkonna andis talle reipust.

Samas helises telefon. Pilk telefoni ekraanile masendas Hildurit taas. Helistaja oli ta boss Jónas Ingimarsson.

Talle tegi viha, et just Jónas oli pandud ta uueks ülemu- seks pärast seda, kui politseijaoskonna endine ülem Elísabet Baldursdóttir ehk Beta oli siirdunud Reykjavíki.

„No mida?“ vastas Hildur kõnele neutraalsel toonil. Ta kuulis liini teisest otsast häälekat puhkimist.

„Mis sind vaevab? Kas see, et keegi pole mõnda aega vaeva- nud?“ Jónase naerurõkatus kustus kõvasse kõhahoogu.

Hildur surus maha tahtmise nähvata vastu midagi vähemalt niisama jõhkrat ja hoidis suu kinni. Tema nüüdne boss oli idiot, aga ta teadis, et raevutsemine oleks asjatu. See oleks meest vaid veelgi rohkem innustanud. Ta vaikis veidi aega ja jätkas siis rõhutatult sõbralikul häälel: „Räägi siis asjast, sõbrake.“

„Vea oma ahter siia asutusse ja rutem kui muidu.“

Ka tänasel jõulukuu päeval oli Jónas tõre nagu ikka. Paar aastat tagasi oli mees jäänud Reykjavíki politseist puusavalu tõttu pensionile, aga ilmselt pensionärielust küllastunud leidnud paremad valuvaigistid. Kui Ísafjörðuri asula politseiülevahtkoht sügisel vakantseks kuulutati, oli Jónas ainus selle ametikoha taotleja. Jónas oli maapiirkondadest rääkinud alati põlgliku üleolekuga, aga jaoskonnaülevahtkoht ja eriti palk olid nähtavasti aidanud tal üle saada kõrvalises maakohas elamise õudusest.

Hildur teadis, et kui ta oleks ise ülevahtametikoht kandidaatsena, oleks tema selle koha saanud. Ent ta ei tahtnud ülevahtametikoht kaasneda vastutusega. Ta tahtis teha praktilist politseitööd ja uurida kuritegusid. Ta ei tahtnud vastutada teiste inimeste ja nende tegemiste eest. Kõige paremini tundis ta ennast, tehes tööd, mida sai teha iseseisvalt. Aga kui Hildur kuulis, kes saab ta uueks ülemuseks, oli ta vapustatud. Kõigist kogu maailma inimestest just Jónas. See tundus talle karistusena.

„Milles asi?“

„Liiguta jalgu, naine! Kiire piruett siia minu juurde ja siis sibi sadamasse.“

Piruett? Jónas rääkis oma kabinetist nagu stripibaarist. Noh, neis asutustes oli Jónas ju agarasti aega veetnud. Kui Hildur oli pärast politseikooli lõpetamist, ja enne naasmist oma kodukohta Läänefjordides, töötanud mõnda aega Reykjavíkis, oli ta sattunud selle mehega samasse osakonda. Kohe esimesest tööpäevast oli talle selgeks saanud, et Jónas on oma lihaseid imetlev jömm, kes suhtub ülbelt kõigisse teistesse peale valgenahaliste meeskolleegide.

Tollal olid stripibaarid Reykjavíkis veel seaduslikud. Jónas oli politseijaoskonna kohvitoas rohkem kui korra praalinud „põhjalike väliuuringutega“ neis asutustes ja ise naerda lagistanud. Hildur oli kord vastu nähvanud, et küllap on vähe naisi, kes

soostuksid muidu kui raha eest Jónase ees lahti riietuma. Siis oli Jónas sõnatuks jäänud.

Kuuldused Jónase vägivaldsest käitumisest oma naisega olid kinnitanud Hilduri arvamust mehe ebameeldivuse kohta. Naine oli õnneks ennast kütkeist vabastanud ja olevat nüüd uues paarisuhtes kellegi siseministeeriumi spetsialistiga.

„Jakob on juba teel sadamasse ja valmistub väljasõiduks. Seal saate kokku.“

Hildur surus mobiili kõrva vastu, et paremini kuulda.

„Kuhu väljasõiduks?“ Hildur hakkas aimama, et jooksuring jääb täna vahele.

„Lõhekasvandusse,“ urahtas Jónas ja lisas sama hingetõmbega: „Kalu hooldav sukelduja oli leidnud veest laiba.“